

(місце видання)

(повне найменування підприємства із зазначенням підпорядкованості)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ _____
(посада роботодавця і

найменування підприємства)

№ _____

(число, місяць, рік)

**ІНСТРУКЦІЯ
З ОХОРОНИ ПРАЦІ № _____
ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ ЕЛЕКТРОМОНТАЖНИХ РОБІТ
НА ПІДПРИЄМСТВІ**

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Дія інструкції поширюється на всі підрозділи підприємства.

1.2. Інструкція призначається для проведення інструктажу працівників, які виконують електромонтажні роботи під час монтажу всіх видів силових та освітлювальних мереж, мереж зв'язку, автоматики та сигналізації на підприємстві.

1.3. За невиконання вимог даної інструкції працівник несе дисциплінарну, матеріальну, адміністративну та кримінальну відповідальність.

1.4. До виконання робіт з монтажу силових та освітлювальних мереж допускаються робітники не молодше 18 років, які пройшли:

- медичний попередній огляд та визнані придатними виконувати електромонтажні роботи на висоті;

- навчання в закладах освіти для виконання робіт з підвищеною небезпекою (у професійно-технічних училищах, навчально-курсівих комбінатах, центрах підготовки та перепідготовки робітничих кадрів) за затвердженою програмою;

- навчання та перевірку знань з електробезпеки;

- спеціальне навчання та атестацію з питань пожежної безпеки;

- вступний інструктаж у службі охорони праці;

- первинний інструктаж безпосередньо на робочому місці.

1.5. Електромонтажники можуть бути допущені до виконання робіт на підприємстві або цеху тільки після проведення його персоналом організаційно-технічних заходів, передбачених нарядом-допуском.

1.6. Робітники повинні бути проінструктовані щодо розпорядку робіт на робочому місці, порядку переміщення по території об'єкта, про місце відпочинку під час технологічних та обідньої перерв, порядок закінчення роботи.

1.7. До початку робіт у комплексній бригаді проводиться первинний інструктаж з безпечного виконання робіт з основної та суміжних професій та ознайомлення з правилами надання першої допомоги.

1.8. Допущені мають виконувати тільки ті роботи, про безпечне виконання яких вони проінструктовані безпосередньо керівником.

1.9. Особи з простудними і хронічними захворюваннями верхніх дихальних шляхів до роботи з монтажу електромереж та заготовки і монтажу пластмасових труб не допускаються.

1.10. Палити дозволяється тільки в спеціально відведених місцях, обладнаних урнами або ємностями з водою.

1.11. Роботи на висоті (при підйомі над поверхнею вище, ніж 1,3 м) виконуються тільки з риштувань або помостів.

2. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПЕРЕД ПОЧАТКОМ РОБОТИ

2.1. Керівник робіт зобов'язаний:

- перевірити ступінь готовності будівельних робіт;
- оцінити виробничі обставини, можливість взаємодії з іншими будівельно-монтажними організаціями у відповідності з проектом виконання робіт (ПВР);
- можливість застосування машин, механізмів, пристосувань, місця їх установки та порядок проїзду; безпечного застосування піротехнічного інструменту та подачі електричних конструкцій, електротехнічних апаратів та інших блоків;
- узгодити з відповідними представниками та внести, при необхідності, уточнення в ПВР;
- ознайомити працюючих з ПВР та технологічними картами на всі види робіт;
- здійснити первинний інструктаж, який стосується:
 - характеру та безпечних методів виконання робіт;
 - порядку проходів до кожного робочого місця;
 - наявності небезпечних зон та відкритих каналів і траншей, відкритих прорізів, отворів у перекриттях та стінах;
 - порядку розвантаження та складування матеріалів, устаткування та конструкцій;
 - місця та порядку підключення зварювальних трансформаторів, трансформаторів безпеки, електрифікованого інструменту, засобів електроосвітлення, випробувальних апаратів;
 - порядку роботи сумісно з оператором порохових інструментів;
 - порядку і місця установки вантажних лебідок та інших механізмів у монтажній зоні;
 - порядку роботи з гідропідійомників, риштувань, підмостків;
 - наявності діючих електроустановок та заборонених зон;
 - надання першої допомоги, виклику швидкої медичної допомоги та пожежної охорони, керівника робіт чи організації, працівника служби охорони праці;
 - перевірки наявності та терміну дії посвідчень з охорони праці стосовно електро-, пожежобезпеки на право виконання спеціальних видів робіт (зварювання, користування пороховими інструментами, газозварювання, монтаж кабельної арматури);
- видати наряд-допуск операторам на виконання робіт підвищеної небезпеки з проведенням цільового інструктажу та записом до журналу реєстрації інструктажів з питань охорони праці. Підписи інструкторів та інструктованих у журналі обов'язкові;
- попередити працюючих, що з'єднання та від'єднання від мережі обладнання, механізмів, інструменту, інвентарних шаф тощо (крім оперативного вмикання і вимикання комутаційними апаратами) в умовах будівельного майданчика виконуються тільки службою експлуатації власника електромережі, якщо немає іншої письмової домовленості з власником.

2.2. Робітник перед початком робіт повинен:

- одержати необхідні для виконання робіт засоби індивідуального захисту, інструкції, інструмент, пристрої, перевірити їх комплектність та справність;
- впевнитись у наявності огорож небезпечних зон, до яких можуть потрапити люди, а також знаків безпеки і відповідних написів. Знімати огорожу на час такелажу обладнання з умовою встановлення її на місце одразу після закінчення такелажних робіт або в перервах між ними слід тільки з дозволу керівника робіт. Біля відкритих прорізів треба виставляти чергових;
- підготувати робоче місце, прибрати зайві матеріали та речі, звільнити проходи, вивести сторонніх осіб з небезпечної зони.

3. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ РОБОТИ

3.1. Забороняється виконувати роботи, пов'язані з експлуатацією тимчасових або

постійних електричних мереж генпідрядника (замовника) та з'єднувати електричні механізми, інструменти, зварювальне обладнання тощо до пускорегулювальної апаратури, яка знаходиться під напругою. Ці роботи повинен виконувати експлуатаційний персонал підприємства (цеху).

3.2. Необхідно виконувати вказівки працівників служби охорони праці діючого підприємства.

3.3. Не дозволяється використовувати діючі трубопроводи і обладнання, а також технологічні (будівельні) конструкції для кріплення технологічної і монтажної оснастки без узгодження з представниками підприємства (цеху), відповідальними за правильну їх експлуатацію.

3.4. Монтаж електрообладнання мостового крана в діючому цеху слід виконувати в монтажному тупику, а тролі останнього від'єднати, закоротити і заземлити.

3.5. Виконувати роботи з каретки мостового крана повинно не менше двох робітників, один з яких повинен мати групу з електробезпеки не нижче III. Другий робітник має знаходитися поблизу працюючого і слідкувати за виконанням ним необхідних вимог безпеки.

Працювати слід безпосередньо з настилу каретки або зі встановлених на настилі постійних помостів.

3.6. Виконувати роботи, пов'язані з використанням відкритого вогню, необхідно після оформлення дозволу на виконання вогневих робіт.

4. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІСЛЯ ЗАКІНЧЕННЯ РОБОТИ

4.1. Не залишати робоче місце до надійного закріплення обладнання, що монтується.

4.2. Від'єднати від електромережі механізми і пристрої, які застосовувались під час роботи.

4.3. Звільнити робоче місце від зайвих речей.

4.4. Прибрати інструмент і пристрої у відведені для них місця.

4.5. Віднести спецодяг та інші засоби індивідуального захисту в приміщення, призначені для їх зберігання.

5. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ В АВАРІЙНИХ СИТУАЦІЯХ

5.1. У випадку аварійної ситуації (займання або вибух горючих рідин і газів, розрив стропа, монтажних петель, підвищеної загазованості тощо) припинити роботу.

5.2. Огородити небезпечну зону, залишити її, не допускати в неї сторонніх осіб.

5.3. Повідомити про аварійну ситуацію або нещасний випадок керівника робіт.

5.4. Якщо є потерпілі, надати їм першу медичну допомогу; при необхідності, викликати швидку медичну допомогу.

5.5. Перша допомога при нещасних випадках.

5.5.1. Перша допомога при ураженні електричним струмом.

При ураженні електричним струмом необхідно негайно звільнити потерпілого від дії електричного струму, відключивши електроустановку від джерела живлення, а при неможливості відключення - відтягнути його від струмоведучих частин за одяг або застосувавши підручний ізоляційний матеріал.

При відсутності у потерпілого дихання і пульсу необхідно робити йому штучне дихання і непрямий (зовнішній) масаж серця, звернувши увагу на зіниці. Розширені зіниці свідчать про різке погіршення кровообігу мозку. При такому стані оживлення починати необхідно негайно, після чого викликати швидку медичну допомогу.

5.5.2. Перша допомога при опіках кислотами і лугами.

У разі попадання кислоти або лугу на шкіру необхідно ретельно промити місце ураження водою на протязі 15-20 хвилин, після цього пошкоджену кислотою поверхню обми-

ти 5 %-ним розчином питної соди, а обпечену лугом - 3%-ним розчином борної кислоти або 3 %- ним розчином оцтової кислоти.

У разі попадання на слизову оболонку очей кислоти або лугу необхідно очі ретельно промити водою на протязі 15-20 хвилин, обмити 5 %-ним розчином питної соди (у разі попадання кислоти), а обпечену лугом - 3 %-ним розчином борної кислоти або 3 %- ним розчином оцтової кислоти.

При опіках порожнини рота лугом необхідно полоскати рот 3 %- ним розчином оцтової кислоти або 3 %- ним розчином борної кислоти, при опіках кислотою - 5 %- ним розчином питної соди.

У разі попадання кислоти в дихальні шляхи необхідно дихати розпиленням за допомогою пульверизатора 10 %- ним розчином питної соди, при попаданні лугу - розпиленням 3 %- ним розчином оцтової кислоти.

5.5.3. Перша допомога при пораненні.

Для надання першої допомоги при пораненні необхідно розкрити індивідуальний пакет, накласти стерильний перев'язочний матеріал, що міститься у ньому, на рану і зав'язати її бинтом.

Якщо індивідуального пакету якимсь чином не буде, то для перев'язки необхідно використати чисту носову хустинку, чисту полотняну ганчірку і т. ін. На те місце ганчірки, що приходиться безпосередньо на рану, бажано накапати декілька крапель настойки йоду, щоб одержати пляму розміром більше рани, а після цього накласти ганчірку на рану. Особливо важливо застосовувати настойку йоду зазначеним чином при забруднених ранах.

5.5.4. Перша допомога при переломах, вивихах, ударах.

При переломах і вивихах кінцівок необхідно пошкоджену кінцівку укріпити шиною, фанерною пластинкою, палицею, картоном або іншим подібним предметом. Пошкоджену руку можна також підвісити за допомогою перев'язки або хустки до шиї і прибинтувати до тулуба.

При переломі черепа (несвідомий стан після удару голови, кровотеча з вух або рота) необхідно прикласти до голови холодний предмет (грілку з льодом або снігом, чи холодною водою) або зробити холодну примочку.

При підозрінні перелому хребта необхідно потерпілого покласти на дошку, не підіймаючи його, чи повернути потерпілого на живіт обличчям униз, наглядаючи при цьому, щоб тулуб не перегинався, з метою уникнення ушкодження спинного мозку.

При переломі ребер, ознакою якого є біль при диханні, кашлю, чханні, рухах, необхідно туго забинтувати груди чи стягнути їх рушником під час видиху.

5.5.5. Перша допомога при теплових опіках.

При опіках вогнем, парою, гарячими предметами ні в якому разі не можна відкривати пухирі, які утворюються, та перев'язувати опіки бинтом.

При опіках першого ступеня (почервоніння) обпечене місце обробляють ватою, змоченою етиловим спиртом.

При опіках другого ступеня (пухирі) обпечене місце обробляють спиртом або 3%-ним марганцевим розчином.

При опіках третього ступеня (зруйнування шкіряної тканини) накривають рану стерильною пов'язкою та викликають лікаря.

5.5.6. Перша допомога при кровотечі.

5.5.6.1. Підняти поранену кінцівку вгору.

5.5.6.2. Рану закрити перев'язочним матеріалом (із пакета), складеним у клубочок, придавити її зверху, не торкаючись самої рани, потримати на протязі 4-5 хвилин. Якщо кровотеча зупинилася, не знімаючи накладеного матеріалу, поверх нього покласти ще одну подушечку з іншого пакета чи кусок вати і забинтувати поранене місце (з деяким натиском).

5.5.6.3. У разі сильної кровотечі, яку не можна зупинити пов'язкою, застосовується здавлювання кровоносних судин, які живлять поранену область, за допомогою згинання

кінцівок в суглобах, а також пальцями, джгутом або закруткою, У разі великої кровотечі необхідно терміново викликати лікаря.

5.6. Якщо сталася пожежа, необхідно викликати пожежну частину і приступити до її гасіння наявними засобами пожежогасіння.

5.7. В усіх випадках необхідно виконувати вказівки керівника робіт по ліквідації наслідків аварії.

(посада керівника підрозділу
/організації/ - розробника

(особистий підпис)

(прізвище, ініціали)

УЗГОДЖЕНО:

Керівник (спеціаліст)
служби охорони
праці підприємства

(особистий підпис)

(прізвище, ініціали)

Юрисконсульт

(особистий підпис)

(прізвище, ініціали)

Головний технолог

(особистий підпис)

(прізвище, ініціали)